

---

# Financieel crisisplan Centraal Beheer APF Kring DB Premie - 2020

## Hoofdstukindeling

Het financieel crisisplan bevat de volgende hoofdstukken:

1. Inleiding
2. Beschrijving financiële crisissituaties
3. Beschrijving risico's die kunnen leiden tot financiële crisissituatie
4. Kritische dekkingsgraden
5. Beschikbare maatregelen
6. Overzicht beschikbare maatregelen
7. Prioritering beschikbare maatregelen
8. Evenwichtige belangenafweging
9. Communicatie

In bijlage A zijn de uitgangspunten opgenomen, en in bijlage B de dekkingsgraadsjablonen.

---

## **1. Inleiding**

Het bestuur van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (Centraal Beheer APF) beschrijft in dit rapport het financieel crisisplan van Kring DB Premie.

### **1.1 Wat is een financieel crisisplan?**

In een financieel crisisplan is vastgelegd hoe het bestuur handelt als het fonds in een crisissituatie komt. Het bestuur van Centraal Beheer APF is met het plan voorbereid op mindere tijden.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen voor de situatie dat maatregelen moeten worden genomen.

### **1.2 Waar moet een financieel crisisplan aan voldoen?**

In de Pensioenwet (art. 145) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds (art. 29b) is beschreven waar een crisisplan aan moet voldoen. In het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds is opgenomen:

*Een financieel crisisplan als bedoeld in artikel 145, tweede lid, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling omvat in ieder geval:*

- a. Een beschrijving van een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist vermogen te gaan voldoen;*
- b. Een beschrijving van een of meer risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt;*
- c. Een beschrijving van de maatregelen die het fonds ter beschikking staan ter bestrijding van situaties als bedoeld in onderdeel a en artikel 145, tweede lid, onderdeel a, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, onderdeel a, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, waarbij wordt beschreven hoe het fonds deze maatregelen verwacht in te zetten;*
- d. Een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;*
- e. De berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het vereist eigen vermogen; en*
- f. Een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het fonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze zal worden gespreid.*

In de navolgende hoofdstukken zal op voorgaande punten worden ingegaan.

### **1.3 Wat zijn de uitgangspunten van dit financieel crisisplan?**

Dit crisisplan is gebaseerd op de situatie per 31 december 2019. Dit betekent dat is uitgegaan van de dekkingsgraden en de rente van ultimo december 2019. Daarnaast is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2019. De vereiste dekkingsgraad ultimo december 2019 is gelijk aan 120,3%, de minimaal vereiste dekkingsgraad ultimo december 2019 is gelijk aan 104,3%.

---

## **2. Beschrijving financiële crisissituaties**

Het bestuur onderscheidt de volgende crisissituaties:

- Kring DB Premie komt terecht in een situatie van dekkingstekort (de beleidsdekkingsgraad daalt tot onder de minimaal vereiste dekkingsgraad)
- Kring DB Premie is niet in staat om zonder aanvullende maatregelen binnen de hersteltermijn uit reservetekort te komen (de actuele dekkingsgraad daalt tot onder de kritische dekkingsgraad)
- Kring DB Premie is niet in staat om zonder aanvullende maatregelen binnen 5 jaar uit dekkingstekort te komen.

In dit crisisplan wordt besproken welke acties kunnen worden ondernomen in een crisissituatie. Daarbij is eventuele directe communicatie richting stakeholders een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur (zie hoofdstuk 9.1 “Communicatie in geval van een crisissituatie”).

### **2.2 Nadere toelichting ontstaan crisissituatie en te nemen acties (doel crisisplan)**

Een daling van de dekkingsgraad die leidt tot één van de hiervoor vermelde crisissituaties kan door verschillende oorzaken ontstaan. Een geleidelijke daling van de dekkingsgraad leidt mogelijk tot andere directe actie dan een acute daling door een verstoring van de financiële markten door een onverwachte oorzaak. In dit laatste geval is mogelijk ook acute actie gewenst. Het bestuur hanteert dit crisisplan als uitgangspunt om te signaleren of en zo ja welke communicatie en/of acties benodigd zijn.

### **2.3 Signalering crisissituatie**

Het bestuursbureau is verantwoordelijk voor signalering van een crisissituatie en informeert hierover het bestuur, de raad van toezicht en het samengevoegd belanghebbendenorgaan direct na het ontstaan van de crisissituatie.

## **3. Beschrijving risico's die kunnen leiden tot financiële crisissituatie**

Risico's die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie zijn met name de financiële risico's die leiden tot lagere dekkingsgraden. Het bestuur onderscheidt de volgende financiële risico's als risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie, zo als hiervoor vermeld, kunnen worden aangemerkt.

- Matching- / renterisico: het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil.
- Marktrisico: het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels-)portefeuille.
- Kredietrisico: het risico dat een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt, waardoor de kredietverstrekker financiële schade oploopt.

De hierboven genoemde risico's betreffen de financiële hoofdrisico's zoals deze zijn geformuleerd door het bestuur van Centraal Beheer APF. Voor een verdere verdieping van de onderliggende financiële risico's wordt verwezen naar het document 'Financiële risico's' van Centraal Beheer APF.

In principe kunnen alle situaties die leiden tot een (forse) daling van de dekkingsgraad worden aangemerkt als risico's die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie. De risico's beperken zich hierbij niet tot enkel de financiële risico's. Zo kunnen risico's als politieke instabiliteit, terroristische aanslagen, (dreigende) oorlog, of de recente Corona crisis ook als risico's worden aangemerkt die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie daar deze indirect leiden tot lagere dekkingsgraden. Hoe in dergelijke spoedeisende situaties wordt gehandeld, is beschreven in de 'Noodprocedure' die is opgesteld door Centraal Beheer APF.

#### 4. Kritische dekkingsgraden

Het Centraal Beheer APF kent twee kritische dekkingsgraden. De eerste kritische dekkingsgraad is gedefinieerd als de dekkingsgraad waarbij herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad binnen 10 jaar zonder korten nog net mogelijk is. Daarnaast is er een kritische dekkingsgraad gedefinieerd waarbij herstel tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad binnen 5 jaar zonder korten nog net mogelijk is. Aangezien de beleidsdekkingsgraad eind 2017 voor het eerst lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, is ultimo december 2019 nog een termijn van 2 jaar om te herstellen tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

De genoemde kritische dekkingsgraden zijn een moment opname en dienen puur als indicatie van de kritische dekkingsgraad. De kritische dekkingsgraad is echter net als de actuele dekkingsgraad onderhevig aan fluctuaties. Indien nodig zal de kritische dekkingsgraad worden geüpdatet wanneer de ontwikkeling van de dekkingsgraad daartoe aanleiding geeft.

In bijlage A zijn de uitgangspunten van de navolgende berekeningen opgenomen.

**Ultimo december 2019 gelden de volgende kritische dekkingsgraden:**

- **Kritische dekkingsgraad om te herstellen tot de vereiste dekkingsgraad: 83,5%**
- **Kritische dekkingsgraad om te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad: 93,0%**

De dekkingsgraadsjablonen behorende bij bovenstaande kritische dekkingsgraden zijn opgenomen in bijlage B.

De kritische dekkingsgraden zijn mede afhankelijk van de stand van de rente en het verwacht rendement. De volgende tabellen geven de kritische dekkingsgraden voor het herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad bij verschillende standen van de verwachte rente en het verwacht rendement. In het midden van de tabel staan de kritische dekkingsgraden ultimo 2019.

Tabel 04.1 Kritische dekkingsgraden – herstel tot aan vereiste dekkingsgraad

|                                       | Wijziging verwachte rente (%-punt) |        |              |        |        |
|---------------------------------------|------------------------------------|--------|--------------|--------|--------|
|                                       | -2%                                | -1%    | 0%           | 1%     | 2%     |
| Wijziging verwacht rendement (%-punt) |                                    |        |              |        |        |
| -2%                                   | 82,6%                              | 110,5% | -*)          | -*)    | -*)    |
| -1%                                   | 59,5%                              | 83,1%  | 110,6%       | -*)    | -*)    |
| 0%                                    | 44,0%                              | 59,9%  | <b>83,5%</b> | 110,6% | -*)    |
| 1%                                    | 31,9%                              | 44,5%  | 60,4%        | 84,1%  | 110,5% |
| 2%                                    | 21,7%                              | 32,5%  | 45,1%        | 60,9%  | 84,1%  |

\*) Bij deze combinatie van rente en rendement is herstel zonder noodmaatregelen niet meer mogelijk, omdat de kritische dekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad.

In de hiervoor vermelde tabel zijn de kritische dekkingsgraden ten aanzien van herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad weergegeven bij verschillende combinaties van parallelle verschuivingen van de rente en het rendement. Bijvoorbeeld: als zowel de verwachte rente als het verwacht rendement voor elke looptijd 1%-punt hoger is dan in de huidige situatie, dan kan bij het huidige beleid binnen 10 jaar nog hersteld worden tot de vereiste dekkingsgraad vanaf een dekkingsgraad van 84,1%, zonder inzet van noodmaatregelen zoals korten. Uit de tabel valt op te maken dat als de verwachte rente daalt, maar het verwacht rendement gelijk blijft, de kritische dekkingsgraad daalt. Dit wordt verklaard doordat het verschil tussen de verwachte rente en het rendement groter wordt.

De ontwikkeling van de (kritische) dekkingsgraad naar de vereiste dekkingsgraad bestaat voornamelijk uit het effect op overrendement (zie hiervoor ook de tabel B1 en B2).

In de tabel is af te lezen dat een beweging naar links leidt tot een lagere kritische dekkingsgraad en een beweging naar rechts tot een hogere kritische dekkingsgraad. Zo geldt dat een daling van de rente (een beweging naar links in de tabel) en/of stijging van het rendement (een beweging naar beneden in de tabel) leidt tot een stijging van het overrendement (en dus een daling van de kritische dekkingsgraad).

Noodmaatregelen zoals korten moeten worden genomen als uit het herstelplan blijkt dat herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad niet binnen 10 jaar wordt gehaald. De eerste korting is onvoorwaardelijk, de kortingen in latere jaren zijn afhankelijk van de situatie in die jaren en zijn daarmee voorwaardelijk.

**Tabel 04.2 Kritische dekkingsgraden – herstel tot aan minimaal vereiste dekkingsgraad – termijn van 2 jaar**

|                                              | <b>Wijziging verwachte rente (%-punt)</b> |            |              |           |           |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------|------------|--------------|-----------|-----------|
|                                              | <b>-2%</b>                                | <b>-1%</b> | <b>0%</b>    | <b>1%</b> | <b>2%</b> |
| <b>Wijziging verwacht rendement (%-punt)</b> |                                           |            |              |           |           |
| <b>-2%</b>                                   | 92,8%                                     | 96,4%      | 100,2%       | 104,0%    | *)        |
| <b>-1%</b>                                   | 89,2%                                     | 92,8%      | 96,6%        | 100,3%    | 104,0%    |
| <b>0%</b>                                    | 85,7%                                     | 89,4%      | <b>93,0%</b> | 96,6%     | 100,3%    |
| <b>1%</b>                                    | 82,5%                                     | 86,0%      | 89,6%        | 93,0%     | 96,6%     |
| <b>2%</b>                                    | 79,2%                                     | 82,7%      | 86,1%        | 89,6%     | 93,2%     |

\*) Bij deze combinatie van rente en rendement is herstel zonder noodmaatregelen niet meer mogelijk, omdat de kritische dekkingsgraad hoger is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

In de hiervoor vermelde tabel zijn de kritische dekkingsgraden ten aanzien van herstel tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad weergegeven bij verschillende combinaties van parallelle verschuivingen van de rente en het rendement. Bijvoorbeeld: als zowel de verwachte rente als het verwacht rendement voor elke looptijd 1%-punt hoger ligt dan in de huidige situatie, dan kan bij het huidig beleid binnen 2 jaar nog hersteld worden tot de minimaal vereiste dekkingsgraad vanaf een dekkingsgraad van 93,0%, zonder inzet van noodmaatregelen zoals korten.

Noodmaatregelen zoals korten worden pas genomen op het moment dat de beleidsdekkingsgraad daadwerkelijk 5 jaar lang onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt<sup>1</sup>. Noodmaatregelen zijn dus nog niet aan de orde als uit het herstelplan blijkt dat de beleidsdekkingsgraad zich naar verwachting 5 jaar lang onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt. Zodra de beleidsdekkingsgraad 5 jaar aaneengesloten onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt en de actuele dekkingsgraad aan het einde van die periode eveneens onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt, en kortingen dus genomen moeten worden, zijn de te nemen kortingen wel onvoorwaardelijk. De beleidsdekkingsgraad lag in 2017 voor het eerst lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. De termijn van 5 jaar is daarom ingegaan ultimo 2017. Ultimo 2019 resteren daarvan nog 2 jaar.

## **5. Beschikbare maatregelen**

Dit hoofdstuk gaat in op de beschikbare maatregelen. Per maatregel wordt beschreven wat het juridisch kader is, welke groepen door deze maatregel worden geraakt en wat het effect van de maatregel is op de financiële positie.

<sup>1</sup> Meer precies: een korting is noodzakelijk als de dekkingsgraad op zes opeenvolgende meetmomenten onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt, waarbij het meetmoment gerelateerd is aan het moment dat een herstelplan wordt opgesteld.

## 5.1 Lagere toeslagverlening

Het bestuur streeft er naar om de opgebouwde pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden jaarlijks aan te passen aan de hand van de afgeleide consumentenprijsindex voor alle huishoudens. Er wordt een toeslag verleend indien de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober van het boekjaar zich boven de 110% bevindt. De eventueel toe te kennen toeslag wordt aan de hand van indexatieregels onder het FTK bepaald.

Hiervoor wordt echter niet gereserveerd en er wordt voor deze toeslagen geen premie in rekening gebracht. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. In een haalbaarheidstoets zal bezien worden welke toeslagambitie in een slecht weer scenario naar verwachting waargemaakt kan worden.

De hoogte van de toeslagen aan (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden vergt een jaarlijks bestuursbesluit.

In geval van een crisis kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Door de restrictie van het toekomstbestendig indexeren is er alleen een impact als de dekkingsgraad zich boven de 110% bevindt. Bij een dekkingsgraad onder 110% vindt immers geen toeslagverlening plaats. Het besluit tot het niet verlenen van een toeslag raakt de deelnemers in hun koopkracht.

### *Juridisch kader*

De beslissingsbevoegdheid inzake toeslagverlening ligt bij het bestuur op grond van het pensioenreglement. Het samengevoegd belanghebbendenorgaan heeft een goedkeuringsrecht ten aanzien van het vaststellen en het wijzigen van het toeslagbeleid.

### *Groepen die door deze maatregel worden geraakt*

- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Gewezen Deelnemers
- Gewezen partners

### *Effectiviteit maatregel op financiële positie*

- Laag indien er sprake is van een relatief slechte financiële positie
- Hoog indien er sprake is van een relatief goede financiële positie

De volgende tabel geeft nog inzicht in de koopkracht bij verschillende inflatiepercentages na 15 jaar.

Tabel 05.1 Koopkracht na 15 jaar

| Inflatie per jaar                    | 0%     | 1%     | 2%     | 3%     |
|--------------------------------------|--------|--------|--------|--------|
|                                      |        |        |        |        |
| <b>Met jaarlijkse toeslag</b>        |        |        |        |        |
| <b>AOW na 15 jaar (gehuwden)</b>     | 10.625 | 12.335 | 14.300 | 16.553 |
| <b>Pensioenuitkering na 15 jaar</b>  | 10.000 | 11.610 | 13.459 | 15.580 |
| <b>Totaal pensioeninkomen</b>        | 20.625 | 23.945 | 27.759 | 32.133 |
|                                      |        |        |        |        |
| <b>Zonder jaarlijkse toeslag</b>     |        |        |        |        |
| <b>AOW na 15 jaar (gehuwden)</b>     | 10.625 | 12.335 | 14.300 | 16.553 |
| <b>Gemiddeld pensioen na 15 jaar</b> | 10.000 | 10.000 | 10.000 | 10.000 |
| <b>Totaal pensioeninkomen</b>        | 20.625 | 22.335 | 24.300 | 26.553 |
|                                      |        |        |        |        |

|                                                                |             |            |            |            |
|----------------------------------------------------------------|-------------|------------|------------|------------|
| <b>Resterende koopkracht pensioen (zonder AOW) na 15 jaar</b>  | <b>100%</b> | <b>86%</b> | <b>74%</b> | <b>64%</b> |
| <b>Resterende koopkracht totaal pensioeninkomen na 15 jaar</b> | <b>100%</b> | <b>93%</b> | <b>88%</b> | <b>83%</b> |

Uitgaande van een pensioenuitkering van € 10.000,- en een volledige AOW uitkering voor gehuwden, kan voor verschillende aannames van de inflatie het totale inkomen na pensionering worden afgelezen in de bovenstaande tabel. Eerst met een jaarlijkse toeslag volgens de prijsinflatie, daarna zonder. Bij een inflatie van 2% per jaar en een pensioenuitkering van € 10.000,- zal 88% van de koopkracht behouden blijven als er 15 jaar lang niet kan worden geïndexeerd.

## 5.2 Beleggingsbeleid aanpassen

In geval van een financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Aanpassing van het beleggingsbeleid verandert de financiële positie op dat moment niet. Wel kan het impact hebben op de te verwachten herstelkracht en de toeslagverwachting. Het is in beginsel niet toegestaan om in situatie van tekort risico's toe te voegen: het Vereist Eigen Vermogen mag niet toenemen door wijziging van het (beleggings)beleid.

### *Juridisch kader*

De beslissingsbevoegdheid inzake het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur. Het samengevoegd belanghebbendenorgaan heeft een goedkeuringsrecht ten aanzien van besluiten over het strategisch beleggingsbeleid.

### *Groepen die door deze maatregel worden geraakt*

- Werkgever
- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Gewezen Deelnemers
- Gewezen partners

### *Effectiviteit maatregel op financiële positie*

- Aanpassing van het beleggingsbeleid heeft een beperkt effect. Bij het aanpassen van het beleggingsbeleid tijdens een crisissituatie mag het risico niet vergroot worden: het Vereist Eigen Vermogen mag niet toenemen door wijziging van het (beleggings)beleid. Dit geeft beperkte mogelijkheden binnen deze maatregel, of
  - het beleggingsbeleid aanpassen door meer (rente)risico af te dekken, of
  - door te verschuiven binnen de beleggingsportefeuille waarbij het risico niet toeneemt.

Beide varianten leiden niet per definitie tot eerder herstel.

## 5.3 Uitkeringen en aanspraken korten

Een kring kan de uitkeringen en aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te bespoedigen. Het korten van de uitkeringen en aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde herstel te bereiken.

Het bestuur zal in beginsel uitgaan van gelijke procentuele kortingen voor alle groepen deelnemers. Alleen in geval van zeer bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld een significante herstelopslag in de premie, zal het bestuur hier van kunnen afwijken. Een eventuele afwijking zal grondig door het bestuur gemotiveerd worden.

---

Voor een indicatie van de kans op korten en de hoogte van de korting om tijdig uit een dekkingstekort te geraken verwijst het bestuur naar de meest recente ALM-studie en haalbaarheidstoets.

#### *Juridisch kader*

De beslissingsbevoegdheid inzake het korten van uitkeringen en aanspraken ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement

#### *Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt*

- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Gewezen Deelnemers
- Gewezen partners

#### *Effectiviteit maatregel op herstel*

- Hoog

## **6. Overzicht beschikbare maatregelen**

In het voorgaande hoofdstuk is een overzicht van de beschikbare maatregelen gegeven. Andere maatregelen zoals het versoberen van de regeling of het aanpassen van de pensioenpremie zijn geen beschikbare maatregelen. Voor de beschikbare maatregelen geldt dat het bestuur beslissingsbevoegd is. Wel heeft het samengevoegd belanghebbendenorgaan bij het aanpassen van het toeslagbeleid, het beleggingsbeleid en ingeval van korten van uitkeringen en aanspraken goedkeuringsrecht.

Tabel 06.1 Overzicht beschikbare maatregelen

| Maatregel                                | Belangengroepen                                                                | Effect op herstel                                                                                | Beslissingsbevoegdheid                                                                                                      |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Lagere toeslagverlening               | (Gewezen) Deelnemers<br>gewezen partners<br>Pensioengerechtigden               | - laag bij<br>ongezonde<br>financiële positie<br><br>- hoog bij<br>gezonde<br>financiële positie | bestuur, indien het een wijziging<br>van het toeslagbeleid betreft, na<br>goedkeuring samengevoegd<br>belanghebbendenorgaan |
| 2. Beleggingsbeleid aanpassen            | (Gewezen) Deelnemers<br>gewezen partners<br>Pensioengerechtigden<br>Werkgevers | afhankelijk van<br>aanpassing                                                                    | bestuur, na goedkeuring<br>samengevoegd<br>belanghebbendenorgaan                                                            |
| 3. Kortten van uitkeringen en aanspraken | (Gewezen) Deelnemers<br>gewezen partners<br>Pensioengerechtigden               | hoog                                                                                             | bestuur, na goedkeuring<br>samengevoegd<br>belanghebbendenorgaan                                                            |

---

## **7. Prioritering beschikbare maatregelen**

De beschikbare maatregelen zullen in de navolgende volgorde worden ingezet:

1. De toeslagverlening wordt verlaagd. Gegeven de indexatieregels onder het FTK vindt deze maatregel automatisch plaats binnen de financiële opzet.
2. Onderzocht zal worden of de crisissituatie aanleiding is om het beleggingsbeleid aan te passen. Hierbij zal het bestuur rekening houden met het feit dat het niet is toegestaan om risico toe te voegen aan het beleggingsbeleid in een tekortsituatie.
3. De laatste in te zetten maatregel is het korten van uitkeringen en aanspraken.

## **8. Evenwichtige belangenafweging**

Het bestuur streeft naar een evenwichtige belangenafweging van alle belanghebbenden. Bij de prioritering heeft het bestuur de volgende uitgangspunten gehanteerd in het kader van deze evenwichtige belangenafweging:

- Alle vijf groepen belanghebbenden (Deelnemers, Gewezen Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever) dragen bij aan het herstel.

Het bestuur beseft daarbij dat de inschatting van de bijdragen van de vijf groepen (Deelnemers, Gewezen Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever) lastig te maken is. Op totaalniveau is dit uiteraard wel te bepalen, op individueel niveau én in tijdsvolgorde is dit niet altijd goed mogelijk. Desondanks hanteert het bestuur wel het uitgangspunt dat alle vijf groepen belanghebbenden bijdragen aan het herstel. Per beschikbare maatregelen zijn de gevolgen als volgt:

- Alle deelnemers ((Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden) krijgen te maken met het effect van een verslechtering van de financiële positie doordat toeslagverlening achterwege blijft. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief. Pensioengerechtigden merken dit vanwege de ingegane uitkering, welke niet geïndexeerd wordt, als eerste.
- Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden.

Zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke kortingen zullen worden gespreid over een periode van 10 jaar. Korting zullen in beginsel uniform worden toegepast, wat betekent dat voor alle groepen hetzelfde kortingspercentage wordt toegepast.

---

## **9. Communicatie**

Dit crisisplan is een vaste bijlage bij de ABTN van Kring DB Premie. Centraal Beheer APF stelt het samengevoegd belanghebbendenorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit over het crisisplan. Jaarlijks zal het financieel crisisplan worden geactualiseerd.

### **9.1 Communicatie in geval van een crisissituatie**

Ten aanzien van communicatie in een crisissituatie geldt het volgende:

- Indien communicatie in geval van een crisissituatie gewenst/noodzakelijk is, valt dit onder de reguliere communicatieactiviteiten zoals opgenomen in het communicatieplan.
- Indien dit wenselijk is, wordt op de openbare website aandacht besteed aan genomen of te nemen crisismaatregelen. Deze informatie is beschikbaar voor iedere bezoeker van de website en daarmee voor iedere betrokkene en geïnteresseerde.

Het bestuur kan in een crisissituatie diverse maatregelen treffen. Als hiervoor wordt gekozen wordt over deze maatregelen als volgt gecommuniceerd:

- Over aanpassingen van het beleggingsbeleid door het bestuur wordt verantwoording afgelegd aan het samengevoegd belanghebbendenorgaan.

In geval van communicatie rondom het korten van aanspraken en uitkeringen zal het bestuur actief de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever vooraf informeren, waarbij de wettelijke eisen in acht worden genomen. In geval van een besluit tot korten van aanspraken en uitkeringen door het bestuur wordt goedkeuring gevraagd aan het samengevoegd belanghebbendenorgaan.

Met betrekking tot de toeslagenstaffel (indexatie) voor Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers wordt al regulier gecommuniceerd volgens de voorschriften en via de website. Inzake toeslagverlening wordt verantwoording afgelegd aan het samengevoegd belanghebbendenorgaan.

---

#### **Bijlage A: Uitgangspunten berekeningen**

De berekeningen in dit crisisplan zijn gebaseerd op de situatie per ultimo december 2019. Dat betekent dat het vermogen, de voorziening, de beleggingsmix op basis van de normportefeuille en de RTS ultimo december 2019 zijn gehanteerd. De kritische dekkingsgraden worden bepaald door aanpassing van het vermogen.

## **Bijlage B: Dekkingsgraadsjabloon vanuit kritische dekkingsgraden**

In onderstaande tabellen zijn de dekkingsgraadsjablonen weergegeven die horen bij de kritische dekkingsgraden zoals opgenomen in hoofdstuk 4. Uit de eerste tabel blijkt dat de beleidsdekkingsgraad na 10 jaar precies gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad van 120,3% indien wordt gestart met een dekkingsgraad gelijk aan de kritische dekkingsgraad van 83,5%. Uit de tweede tabel blijkt dat de actuele dekkingsgraad na 2 jaar precies gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,3% indien wordt gestart met een dekkingsgraad gelijk aan de kritische dekkingsgraad van 93,0%.

**Tabel B.1 Dekkingsgraadsjabloon kritische dekkingsgraad behorende bij vereiste dekkingsgraad**

| Jaar | BDG primo | DG primo | Premie  | Uitkering | Indexatie | RTS     | Overrendement | Overig  | DG ultimo | BDG ultimo |
|------|-----------|----------|---------|-----------|-----------|---------|---------------|---------|-----------|------------|
|      | %         | %        | Δ%-punt | Δ%-punt   | Δ%-punt   | Δ%-punt | Δ%-punt       | Δ%-punt | %         | %          |
| 1    |           | 83,5%    | 7,4%    | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 2,8%          | 0,3%    | 94,0%     | 88,8%      |
| 2    | 88,8%     | 94,0%    | 2,4%    | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,1%          | 0,1%    | 99,6%     | 96,8%      |
| 3    | 96,8%     | 99,6%    | 0,7%    | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | 0,0%    | 103,6%    | 101,6%     |
| 4    | 101,6%    | 103,6%   | -0,2%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | 0,0%    | 106,8%    | 105,2%     |
| 5    | 105,2%    | 106,8%   | -0,7%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | 0,0%    | 109,4%    | 108,1%     |
| 6    | 108,1%    | 109,4%   | -1,0%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | 0,0%    | 111,8%    | 110,6%     |
| 7    | 110,6%    | 111,8%   | -1,0%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,2%          | -0,1%   | 114,0%    | 112,9%     |
| 8    | 112,9%    | 114,0%   | -0,9%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | -0,1%   | 116,4%    | 115,2%     |
| 9    | 115,2%    | 116,4%   | -0,8%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | 0,0%    | 119,0%    | 117,7%     |
| 10   | 117,7%    | 119,0%   | -0,8%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,2%          | 0,0%    | 121,5%    | 120,3%     |

**Tabel B.2 Dekkingsgraadsjabloon kritische dekkingsgraad behorende bij minimaal vereiste dekkingsgraad**

| Jaar | BDG primo | DG primo | Premie  | Uitkering | Indexatie | RTS     | Overrendement | Overig  | DG ultimo | BDG ultimo |
|------|-----------|----------|---------|-----------|-----------|---------|---------------|---------|-----------|------------|
|      | %         | %        | Δ%-punt | Δ%-punt   | Δ%-punt   | Δ%-punt | Δ%-punt       | Δ%-punt | %         | %          |
| 1    |           | 93,0%    | 4,0%    | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,1%          | 0,2%    | 100,3%    | 96,7%      |
| 2    | 96,7%     | 100,3%   | 0,7%    | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | -0,1%   | 104,3%    | 102,3%     |
| 3    | 102,3%    | 104,3%   | -0,4%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | 0,0%    | 107,3%    | 105,8%     |
| 4    | 105,8%    | 107,3%   | -0,9%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,5%          | 0,0%    | 109,9%    | 108,6%     |
| 5    | 108,6%    | 109,9%   | -1,2%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | 0,0%    | 112,1%    | 111,0%     |
| 6    | 111,0%    | 112,1%   | -1,1%   | 0,0%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,5%          | -0,1%   | 114,4%    | 113,3%     |
| 7    | 113,3%    | 114,4%   | -1,0%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | -0,1%   | 116,7%    | 115,6%     |
| 8    | 115,6%    | 116,7%   | -0,9%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | -0,1%   | 119,2%    | 118,0%     |
| 9    | 118,0%    | 119,2%   | -0,8%   | 0,1%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,4%          | -0,1%   | 121,8%    | 120,5%     |
| 10   | 120,5%    | 121,8%   | -0,8%   | 0,2%      | 0,0%      | 0,0%    | 3,3%          | 0,0%    | 124,5%    | 123,2%     |

Een korting is alleen van toepassing als zowel de beleidsdekkingsgraad als de actuele dekkingsgraad na 2 jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad liggen.